

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. 7 tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXV.

V Ljubljani, 27. prosinca 1882.

List 4.

Svečnica, sveča, luč.

Neizrečeno prijeten in ljubeznjiv praznik je Svečnica, praznik ob enem Jezusov in Marijin. Jezusov praznik je, ker nas spominja Jezusovega darovanja v tempeljnu; Marijin praznik pa, ker nas spominja Marijinega očiševanja v tempeljnu. Jezus in Marija namreč — oba sta se podvergla vsim verskim šegam in opravilom, akoravno nista bila k temu zavezana. S tem nas učita pokoršino do sv. Cerkve. Pa o tem ne mislim dalje pisati, ampak o drugi zadevi.

Ta praznik se imenuje Svečnica, ker se ta dan blagoslovljajo voščene sveče za cerkev, in tudi za vernike tako imenovani „svečki“, ki jih prinesó seboj, jih pri božji službi prižgó in poslednjič blagoslovljene domú nesó.

Tukaj moram najpred posvariti otroke, ki sicer radi prižgano svečico gledajo, ko gori in migljá, pa se tudi velikrat ž njo igrajo, ne pomislijo pa, kaj sveča pomeni? Tedaj, otroci in odraseni! ko imate prižgano svečo v rokah, spominjajte se, da ta sveča, ta luč pred vsim pomeni Jezusa, živega Boga. Marija je bila Jezusa prinesla v tempelj in starček Simeon je v tempeljnu ljudém kazal na Jezusa in jim je povedal, da ta je luč, ki bo razsvetljevala nejevernike, in Jezus sam se je Luč svetá imenoval. Torej na Jezusa mislite, ko imate prižgano svečo pred seboj in prosite ga, naj tudi vam prižgé luč žive vere ter vam razsvetli um in serce k vsemu dobremu vžgè.

Ker ima sveča tako imeniten pomen, zato služi tudi pri sveti maši, in sicer naj manj dve sveči morate goreti pri sv. maši na altarji; morate pa biti sveči iz pravega, naj čistejšega voska. Cerkev je pri tem ukazu ojstra in natančna, ter iz velikega spoštovanja do tolike skrivnosti ne pusti na altar devati nikakoršnih družih sveč, kakor le čisto in zgoli voščene. Ljubljanski „Direktorij“ n. pr. pravi: „Sveče na oltarni mizi ali kakor si bodi v njegovi bližini se ne smejo druge rabiti, kakor le iz čistega voska. Torej je prepovedano na oltarni mizi prižigati sveče nove iznajdbe, kakoršnega koli imena.“ *) (Lumina supra mensam Altaris vel eidem

quomodocunq̃ue imminentia non adhibeantur nisi ex cera pura. S. R. C. 31. Maj. 1821. Hinc candelae novae inventionis, quomodocunq̃ue nuncupatae, supra mensam Altaris accendi prohibentur. S. R. C. 19. Sept. 1843.)

Prižgana sveča ter luč pa obsega tudi prav lepe nauke in svete spodbudovanja za vernike, na primér:

1. Plamen prijazno kviško šviga: tako naj se naše serca v goreči molitvi k Bogu dvigajo.

2. Luč razsvetljuje temne kraje: taka luč bodi naše lepo življenje, ktero naj tudi bližnjemu svéti in ga k pobožnosti budí.

3. Sveta Cerkev večno nebeško veselje imenuje večno luč: luč je tedaj znamenje veselja.

4. Goreče sveče nas spominjajo na gorečnost prvih kristjanov, ki so pri luči pod zemljo opravljali božjo službo, skrivaje se pred grozovitimi pogani.

5. Iz čistega voska morajo biti sveče na altarji, ker daruje se Jezus, Jagnje Božje, naj čistější cvét Marije Device.

Glej tedaj, keršanski človek, koliko naukov sploh ti óaje sveča, in posebej zdaj za Svečnico. Imej posebej v spominu prvo točko: luč naj te uči in opominja, da moraš zvesto in goreče moliti pri sv. maši; zakaj molitev bo tebi pamet razsvetlila in serce k vsemu dobremu ogrela. Pa ne le pri sv. maši, ampak sploh naj bo vneta molitev tvoje verno in prav prijetno opravilo; tako bo tudi tvoj um vedno bolj čist in jasen.

Pobožen in v svojem ozdravljevanji srečen zdravnik je imel to-le posebno navado: Predno je pri bolniku žilico pošlatal, je nekoliko tiho pomolčal, in viditi je bilo, kakor bi nekaj premišljeval. In ko je žilico poskusil, potem je zopet malo pomolčal, kakor bi bil zamišljen nekaj trenutkov. Tako je delal tudi pri malih bolehnostih; toraj ga zaupljivi prijatelj neki dan praša, kaj je to, da je pri obiskovanji bolnikov tako pomisljiv? Odgovoril je, da pred potipanjem žile se Bogu priporoči z malo molitvico, da bi bolezen prav spoznal; potlej pa zopet pomóli za razsvitljevanje, da bi pravi pomoček zadel. Pristavil je: „Zdravilstvo je težavno, zmota pa in zaletenje je ravno tako lahko, kakor nevarno. V tej okanljivi umetnosti ne vém bolji pomoči, kakor da se v molitvi Bogu obrnem.“

To je res lep odgovor, in še lepši navada, ktera je privošiti vsim zdravnikom, pa tudi vsim drugim pri njih delih in početjih. Ni čudo, da je bil ta zdravnik

*) V Ljubljani, kar je sploh znano, se pri gospej Šupevki (Frančiška Šupevec, v Slonovih ulicah) od nekđaj dobivajo popolnoma in čisto zanesljive voščene sveče.

tako srečen v svojem ozdravljanju. To pripoveduje Henr. Kreuzberg v prelepem svojem delu: „Gebet, das grosse Gnadenmittel“ (Mainz 1881) in piše dalje: Tovaršija z modrim človeka stori modrega. Kakor se sveča prižgè od sveče, tako le luč njegovega spoznanja prižgè tudi v našem duhu. V molitvi imamo tovaršijo z Bogom, kateri je solnce vse modrosti in resnice. Le tá razsvetljuje in preséva našo dušo. Zato sv. Janez Klimak molitev imenuje „luč naše duše“. Častitljivi Ljudovik Granaški pravi, da molitev je „duhovna prižnica“, kjer pri nogah Jezusovih sedimo in njegovo sladko besedo poslušamo. In sv. Francišk Salezijan piše, da molitev naš um prestavi v luč in svetlobo Božjo in našo voljo prinaša na žerjavico nebeške ljubezni. Kraljevi prerok pa opominja: „Pristopite k Bogu, in bodete razsvitljeni.“ Ps. 33, 6. (Konec nasl.)

Izledi bogoljubnih otrok iz vsih časov kresčanstva. III.

1. Blaženi Janez Berhmans.

(Dalje.)

Od dne do dne je rasel blagi Janezek v modrosti in čednosti; vedno več veselje je delal svoji materi. Materni migljaj mu je bil že povelje, ki ga je urno in veselo brez obotavljanja opravil. Celó želje svojih staršev si je prizadeval vganiti, ter se je po njih ravnal; in takrat je bil naj bolj vesel, ko je njim veselje storil.

Pa prišla je zanj huda žalost. Oh, Janezku — takrat je bil devet let star — ljuba mati zbolí! Pa ko bi le kmali ozdravela! Ze kratka bolezen materna dela dobremu otroku toliko skerbí in žalosti, kako britko še le je moralo biti temu blagemu dečku, ker mu je bila več lét bolna mati, katero je tako priserčno ljubil!

Vendar samo žalovati in jokati se poleg bolne matere, to še ni zadosti. Blaženi Berhmans je bolni materi vse drugač pokazal svojo sinovsko ljubezen. Spoznal je, da ravno ta materna bolezen je naj boljši prilika, ko more vsaj nekoliko povrniti preobilne dobrote, ktere je v zdravih dneh prejemal iz njene dobrotljive roke. Karkoli je vedel, da bi utegnilo bolno mater tolažiti in vedriti, vse je poskušal. In ker je ljubezen iznajdljiva, ji je vedil vsak dan kako novo veselje pripraviti ter ljubljene bolnici slajšati britke ure, kolikor je le mogel. Zdaj ji je kaj prinesel, zdaj kaj ponudil, zdaj kaj pri postelji popravil, ali sicer kaj postregel, da bi draga mati lože počivala; vedno je imel kaj poprašati ali kaj povedati, da bi na bolezen bolj pozabila. Kedar je imel kaj prostega časa, prihítel je k materi. In če je videl, da je spet žalostna, začel jo je tako lepo tolažiti, posebno s tolažilnimi resnicami naše svete vere, da so se mu kar čudili. Naj več pa je storil s svojo pobožno molitvijo, ker veliko je molil za bolno mater, zlasti pri sv. maši vsak dan.

Kako rad bi videl, da bi to brali oni merzločutni otroci, ki se še skor ne zmenijo ne za to, če zbolijo mati ali oče, ali stari oče, stara mati, ali pa kdo drugi v hiši. Bolniku silno hudo dé, če drugi vpričo razgrajajo, vpijejo, terdo stopajo in skačejo. Kdor nima z bolnimi usmiljenja in sočutja, kaže jako slabo serce.

b) V cerkvi.

Drugi kraj, ki je bil Berhmansu enako priljubljen, kakor prostorček poleg ljube matere v domači hiši, je bila cerkev, hiša Božja. Saj od pobožne matere se je učil ta sveti kraj nad vse ceniti in ljubiti. Dobre matere so namreč vselej tudi pobožne, in ničesar bolj ne želijo,

kakor da bi bili tudi otroci pobožni. Zato jih prav zgodaj učijo moliti, zgodaj jih v cerkev vodijo in skerbno na nje pazijo, kako se tam vedejo pred živim Bogom.

Kako veliko veselje je Janezek materi napravljaval ravno s svojo priserčno pobožnostjo, sem že omenil. Pa pobožni deček ni samo zato tako zgodaj vstajal, da bi doma vsak dan zvesto opravljaval svoje zjutranje molitve, ampak še zlasti zato si je spanje pritergoval, da je mogel iti vsak dan k sv. maši. Vsako jutro je bil pri dveh ali treh ss. mašah; pa kako zbrano in pobožno! Naj več veselje mu je bilo, če je smel pri sv. maši streči. O kako izgledno in spodbudno se je znal vesti pri tem naj svetejšem opravilu! Ko bi bil angelj iz nebes prišel in pokleknil pred altar, ne vé, če bi bil mogel veliko lepše in pazniše opravljati to sv. nalogo. Gotovo so bili angelji veseli, in ljudje so bili ginjeni videti takega serafskega strežnika pri altarji, zamaknjene v božje skrivnosti naj svetjše daritve. (Če si ti, ki to bereš, znabiti tudi „ministrant“: ali se ti kaj vest budí, da bi se sramoval in kesal svojega merzlega ali celó zlobnega vedenja vpričo Najsvetejšega?)

Blaženi Berhmans se je pa v cerkvi in zlasti pred altarjem zato tako sveto obnašal, ker je že v nežni mladosti nekaj po človeškem podučevanju, nekaj po božjem razsvitljenju sv. Duha dobro poznal Jezusa v naj svetejšem Zakramentu.

Veliko hrepenenje je imel po prvem sv. obhajilu. Kar čakati ni mogel več tistega srečnega dneva.

Neko jutro, bil je ravno velik praznik, je Berhmans po navadi v veliki pobožnosti klečal in molil pri sv. maši. Veliko ljudi je šlo k sv. obhajilu. Ko jih vidi, kako se drug za drugim bližajo mizi Gospodovi, se naenkrat zbudi v njegovem sercu nepopisljivo hrepenenje po Jezusu. Nekaj ga tako močno vabi in vleče, da bi šel tudi on za družimi. Serce mu glasno bije, oko se žari. Že se duhoven obernejo, že kažejo sv. hostijo. rekoč: „Ecce, agnus Dei, ecce, qui tollit peccata mundi — Glej Jagnje Božje, katero grehe sveta odjemlje.“ Zdaj so njegove želje po Jezusu tako velike, da se jim komaj ustavlja, ter le z nekako silo še na svojem mestu ostane. Ljubemu Jezusu je gotovo bilo všeč tako hrepenenje. Zato mu navdá misel, naj gre k svojemu spovedniku in naj jim vse razodene, kako mu je pri sercu in naj jih prosi, da bi ga že skoraj pustili k sv. obhajilu.

Zamišljen pa veselega serca gre po sv. maši domu in začne se pripravljati za preimenitno opravilo, ki si ga je že tolikrat, zlasti pa ta praznik, tako goreče zaželelo njegovo pobožno serce. Resno premišljuje vse doi svojega mladega življenja, da bi pred sv. obhajilom prav popolnoma očistil svojo vest.

(Dalje nasl.)

Dohod vzvišenega nadškofa Stadlerja v Sarajevo.

Katoliška ljubezen je sicer splošna, pa je vendar v red in versto djana, zato smo dolžni one, ki so nam po rodu in kervi bliže, ljubiti bolj od onih, s kterimi nas enake vezi ne združujejo. Prav je toraj, ako nas v dno serca zaveseli napredek, bodi si časen, še bolj pa več en naših slovanskih bratov. Vem, da se je več lét že vsak Slovenec pazno oziral na južne Slovane živeče po Bosni in Hercegovini. Kolikokrat smo že čuli, kako jih je podjarmil turški meč; čuli še bolj žalostno resnico, da jih je mnogo zapustilo naročje sv. katoliške Cerkve, ter so prestopili v razkolniško cerkev geráko, ali se celó poturčili. Vem, da je vsacega v serce peklo, kadar koli je slišal, kako se bratje Slovani med seboj čertijo,

kako posebno poturčeni brat katoliškega sobrata muči in terpinči, in kako jim je sploh zaperta pot do prave omike. Za katoličane skerbili in tudi večkrat za nje svojo kri prelili so le očetje frančiškani, edini duhovni pastirji nad 400 lét.

Žark bolje prihodnosti je zasvetil tem ubogim terpinčcem, ko je pred štirimi leti avstrijska vojska one dežele zasedla. Tudi junaški Slovenci so one dežele priboriti pomagali. Veselili smo se, ker smo upali in še upamo, da bo Avstrija tudi v teh deželah ostala zvesta svoji od Boga ji dani nalogi, biti namreč bramba in pospeševalka katoliške Cerkve in prave omike. Pač se iz imenovanih dežel sliši mnogo pritožb, kakor bi ne kazalo še, da se bodo spolnile naše nade, da, celó o uporu in vstaji se sliši, a mi resničnosti in opravičenosti onih pritožb ne bomo preiskovali, nas tolaži in nam novo upanje podžiga dogodilnej zadnjih dni: vstanovitev rednega dušnega pastirovanja v Bosni in Hercegovini.

Omenili smo že, da so do sedaj očetje frančiškani skerbili za bosenske in hercegovske katoličane. Davno že bi bila ondi katoliška vera izmerla, ko bi njih ne bila previdnost Božja tje zasadila in tam ohranila. A to je izvanreden stan. Cerkev vstanovi, kjerkoli more, pravo cerkveno vlado z nadškofom, škofi, korarji, svetnimi duhovni in semeniščem, katerim so pa redovniki vselej draga, močna in zaželjena podpora. Taka vlada še le mogoče stori, da se povsod katoliški prid zdatno povdarja, pospešuje in zastopa, da se katoliška stvar veljavno zastopana vedno bolj vterjuje, razrašča in napreduje. To se je zgodilo v Bosni in Hercegovini. Sveti Oče so po dogovoru s presvitlim našim vladarjem, ki hoče vsestranski pomagati, vstanoviti tri škofije: Sarajevsko s kapitelnom in semeniščem, Banjaluško in Mostarsko, obe brez kapitelna in semenišč; četrto škofijo, Trebinjsko namreč, vstanoviti in če bo treba še več drugih so odložili za pozneje čase. Sarajevo je ob enem nadškofija.

Škof Mostarski je iz reda očetov frančiškanov, preč. oče Bukonić; za Banjaluko škof še ni imenovan. Pač pa je imenovan, poterjen, posvečen in tudi že introniziran nadškof Sarajevski, prevzvišeni g. Stadler. O dohodu in vstolovanju njegovem naj „Danica“ nekoliko posname iz Sarajevskih listov, ki nam jih je poslal Ljubljčan, dober prijatelj, ker vemo, da to bo bravec zanimalo.

Dohod. Za dohod je bila odločena sobota, 14. jan. V petek že je prevzvišeni nadškof odšel iz svojega rojstnega mesta Brodi, ki je ob Savi; unstran Save v Bosni je turški Brod, od koder je izpeljana mala železnica do Zenice. Zvečer je došel do Kiseljaka, ki je oddaljen 8 ur od Sarajeva. Tukaj so ga slovesno sprejeli okrajni predstojniki, duhovni, mnogo ljudstva in grof Dešewfi, ki mu je iz Sarajeva prišel naproti. Drugo jutro, v soboto, gre prevz. nadškof v spremstvu omenjenega grofa proti Sarajevu. Na sredi poti, v Blazuju, ga zopet čaka vladni svetovalec g. Lapenna, pozdravi ga v imenu verhovnega poveljnika Bosanskega, grofa Dahlena, ter mu odstopi poveljnिकovo paradno kočijo, da se v njej slovesno popelje v Sarajevo.

Pred mestom čakajo nadškofa zastopniki mesta, duhovnov, raznih oblasti, učenci realne gimnazije, deklice šolarice in premnogo ljudstva. Ena deklic in eden šolarjev pozdravita škofa s kratkim ogovorom; nadškof jima ljubeznjivo odgovori in se pelje dalje. Po ulicah se vse gnete, na Filipovičevem tergu pa čaka sam verhovni poveljnik z generali in drugimi odličnjaki, pa s mil. škofom Mostarskim. Po pozdravu gre nadškof v vladno poslopje, obleče škofovsko cerkveno obleko in

gre v malo cerkvice katoliško, Boga prosit milosti in blagoslova.

Slovesno vstolovanje v nedeljo 15. jan. V nedeljo, na praznik presv. Imena Jezusovega, in to je pomenljivo, vzel je prevzvišeni nadškof sedež Verhobosanski v posest. Ob 9 so zagromeli topovi in naznanili, da se svečanost prične. Sam nadškof je maševal vpricho vseh deržavnih oblasti. Ko se odpoje „Credo“, se bere papeževo pismo, s katerim se imenuje škofa Verhobosanskega. Koj zatem ogovori nadškof obilno zbrane očete frančiškane v latinskem jeziku in nadaljuje sveto mašo do konca. Po maši pa nagovori v domačem jeziku preštevilno ljudstvo ondi zbrano. Glavne misli tega govora so:

„Kristus je aposteljne poslal po svetu spričevati resnico, obljubil in tudi poslal jim je sv. Duh resnice. Enako nalogo imajo tudi njihovi nasledniki: spričevati resnico. Tudi glavo je Kristus Cerkvi dal, da bodi središče edinosti in učiteljica resnice: to je skala, ktere razdjati ni mogoče. Lejte in ta glava sv. Cerkve, papež Leon XIII, ki tolikanj ljubijo vse Slovane in posebno Vas, so v tej ljubezni mene nevredno ovco svojo k vam poslali, rekoč: „Pojdi v imenu Gospodovem in pasi čedo, ktero ti izročim. Blagoslov apostolski naj te spremlja, kterege tebi in tvoji škofiji iz serca podelujem“.

Očetov blagoslov vam toraj donašam. Združen s tem ljubečim očetom, združen z vsemi škofi, ktere je postavil sv. Duh, da vladajo sveto Cerkev, ki je steber in podlaga resnice, pridem k vam, draga čeda moja, da vam oznanjam, ne kar svet ljubi, kar je mesu vgodno, kar oholost grabi, ampak da dajem spričevanje resnici, ktero nam je razodel sam Božji Sin, on, uebeška mo drost in večna resnica.

Pojdi v imenu Gospodovem, rekli so mi sveti Oče. In glejte, pridem k Vam danes na dan presv. Imena našega Gospoda Jezusa Kristusa; v Njegovem imenu pridem k Vam, da Vam v evangeljski resnici kažem pravo pot in ne zaidete na stran v tmine zmot, ki so sedaj ovladale. Cerkev vse stoletja razsipa svojo blago luč nad vse rodove in ogreva ohladnela serca ljudska. Toda noče se marsikdo ogreti. Mnogi raji blodijo po tminah, da zakrivajo gerda dela svoja in ne marajo objeti resnice, ki vojsko napoveduje le hudobiji, a hudobneža skuša pripeljati na pravo pot čednosti in resnice. Nobene reči se hudobni človek tolikanj ne boji, kakor resnice, ker ona odkriva in obsoja njegova zla dela. Zato pa tudi Cerkev, ki je steber resnice, sovražijo in jo napadajo upajoči, da jo porušijo. Veljajo jim besede Jezusove, ki jih je govoril judom: „Ker sem vam govoril resnico, zato mi ne verujete. Niste hoteli k meni priti, da bi dobili življenje. Zato me ne poslušate, ker niste iz Boga. Jaz sem prišel od Očeta, pa me nočete sprejeti, kadar pa kdo drugi pride v svojem imenu, sprejeli ga bote“.

Tukaj je vir današnje nevere. Jezusa in njegovih služabnikov ne poslušajo, ker pridejo od Boga, oznanjajo resnico in se vojskujejo zoper strasti. A z obema rokama se oklepajo njih, ki pridejo v svojem imenu, ki govoré, kakor jih navdiha strast.

Vi pa se ozirajte edino le na Cerkev, ktera vam govori v Imenu Jezusovem; v tem Imenu je ona močna in nepremagljiva, ker On ji je na strani in ji daje moč. V tem imenu ona govori, in razliva nad vse blag mir, kakoršnega svet dati ne more, ker Jezus je kralj sladkega miru. V tem Imenu naj se pripogiblje vsako koleno na nebu, na zemlji in pod zemljo; in vsak jezik naj pripoznava, da je Gospod Jezus Kristus v slavi Boga Očeta.

Opasani s pasom resnice stojimo terdno in napredujemo v vsi čednosti. Vse delajmo v Imenu Jezusa Kristusa in molimo, da se poslavi Njegovo ime v nas in mi v njem. V tem Imenu molite zmiraj za vse, posebno za Bošnjake in Hercegovce in za mene, da se mi dá beseda, da odprem svoja usta in svobodno oznanjam skrivnosti sv. evangelija. — Amen“

Svečanost se je doveršila ob 11^{1/2}. Potem so se škofu vsi predstavljali in mu čestitali. Najprej nadpoveljnik grof Dahlen, za njim drugi predstojniki s podložnimi vradniki, tudi profesorji in zastopniki vere gerške, turške in judovske. Popoldne je bil obed, kjer se je nazdravljalo cesarju, nadškofu in drugim. — Tako je prevzvišeni nadškof pričel svoje delovanje. Pomagajmo mu tudi mi s preserčnimi molitvami. A. J.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

V Kamniku so v soboto, 21. t. m., popoldne ob petih po prejetih ss. zakramentih za umirajoče v Gospodu mirno zaspali prečast. monsignor Juri Križaj, ondotni dekan in župnik, častni kamernik Njih Svetosti Leona XIII itd. itd. Bili so že delj časa bolehní, zlasti pa od začetka Adventa tako hudo, da niso več pridigovali in spovedovali; vendar so še neprenehoma svoje domače in pisarske opravila vravnali, posebno pa skerbili za olepševanje in nove naprave farne cerkve, kar smo nedavno naznanili. Pri novem prelepem altariju, ki so ga še sami v praznik čistega Spočetja blagoslovili, so le en samkrat maševali; po novem letu pa so tako hitro pešali, da se je omenjeni dan zgodilo, česar so se vsi bali, kateri so poznali preizverstnega gospoda. Silo lep in slovesen pokop je bil v torek, 24. t. m. Načelne opravila so prevzeli naslednji verli in preč. gg.: Dekan Jan. Toman slovesno černo mašo, dekan Jan. Oblak pokopovanje, župnik dr. Juri Sterbenec pridigo, v kateri je pravil lepe dela in dogodbe iz življenja ranjcega, pojasnoval vzroke žalosti, kakor tudi vzroke tolažila tega dne, opominjal k molitvi za ranjcega itd. Bilo je s č. oo. frančiškani vred, mislim, precej čez štirideset gg. duhovnov, blezo vsi vradniki, premnogi drugi meščani, sploh polna cerkev, in potem dolga versta spremljevalcev skoz mesto memo frančiškanske cerkve na bližnji homec. Opravilo je terpelo nekako od poli desetih dopoldne čez eno popoldan. Položili so zvestega gospoda duhovnega pastirja precej pri stranskih vratih cerkve na mestnem pokopališu, — eni pravijo, da v jamo ranjc. dekana Bedenčiča.

Kdor koli je spregovoril o preblagem ranjcem, vsak je zdihnil, kako škoda ga je in kako bi bilo želeti, da bi bil saj nekoliko lét še živel, — sej bil je — bi djal — ravno sredi med obilnimi deli za svojo tako močno ljubljeno farno in dekanijsko cerkev.

Nepozabljivi ranjki je bil rojen na Godešiču, podružnici Škotje loke, 2. mal. travna 1809, posvečen 2. vel. serp. 1835, tedaj je čez 45 lét zvesto služil v vinarstvu Gospodovem. Njegova velika dobrotelost za vse dobre naprave in posebej za misijone je znana iz „Danice“ in od drugod. Bog mu daj večni mir, in večna luč naj mu sveti!

Iz Novomesta, 21. pros. († P. Sigismund.) Danes prejmete žalostno poročilo iz našega samostana. V sredo, 18. t. m., zbrali smo se, kakor vsak dan, ob 6 zjutraj na koru, da opravimo svoj duhovni posel. Med psalmi „Prime“ prihaja našemu vikarju P. Sigismundu slabo, vendar pričaka stojé „Terce“. Tedaj se začne sosedati in padel bi bil, da ga nista dva patra priprijela in v

celico odvedla. Zdravnik je bil precej pri rokah; ali žalosten je majal in velel bolnika precej prevideti. Podelilo se jim je sv. poslednje olje. Za drugo niso bili zmožni več. Ob osmih so že pojemali in po desetih jih ni bilo več. Zdaj pa naj kdo reče, da smert ne pride kakor tat po človeka. Zatoraj blagor človeku, ki ga najde Gospod čujočega! O ranjkem P. Sigismundu se pač smé upati, da so bili vedno pripravljeni. Akoravno niso mogli sv. Popotnice prejeti, bili so pa tisto jutro še pri prvi sv. maši, kjer so se gotovo po duhovno obhajali. Ne bom njihovega življenja popisoval, saj so na široko znani po svojem delovanju. Toliko pač smem reči, da so bili zvest sin sv. Frančiška, zgled prave serafinske revščine in krotivec občutkov. — So pa rojeni v Zapogah 13. oktobra 1809, v red so stopili svoj rojstni dan 1829, slovesno obljubo so storili 21. oktobra 1832 in mašnik posvečeni so bili 20. avg. 1833. Po dokončanih študijah so prišli precej v Novomesto za učnika v ljudske šole in kmalu so sprejeli tudi ravnateljstvo teh šol, katero so opravljali do leta 1877, dolgih 41 lét. Veliko učencev so imeli v teh letih, vsi jih dobro poznajo. Strogi so bili, vendar jih je vedno navdajala ljubezen do otrók. Skerb jim je bila le za dobro, keršansko odgojo izročeni jim šolarjev. Nabrali so si obilo zaslug. Spoštovali so jih šolske oblasti; sam svitli cesar so zvedili za njihovo delovanje in jim podelili zlati križec za zasluge.

Upamo, da jim je tudi usmiljeni Bog dal večni raj, saj skerbi za zveličanje niso ne za trenutek pozabili. Radi so posebno sv. križev pot molili, vsaki dan po kosilu in po večerji sv. Rešnje Telo obiskali; z eno besedo: pobožno so živeli; smert jih ni prehitela, temuč našla jih je čujoče v duhovski molitvi. Bog jim daj večni raj! Tebi pa, prijazni bralec, naj bodo priporočeni v pobožen spomin!

Pod Čavnom. (O rimskem popotvanju. [Kolec]) Srečni — presrečni dnevi in ure bližajo se koncu — treba nam je Rim zapustiti in verniti se v domovino. Ali kako zapustiti, kako ločiti se od tako druzega in svetega mesta?! Od mesta, kterege bi se romar nikdar ne naveličal? Pa ni drugač. Popotniki smo na zemlji, ki popotvamo s kraja v kraj in romarske svoje palice ne odložimo, dokler ne nastopimo zadnje poti — poti v večnost. Na tem svetu ni nič stalnega nič stanovitnega.

Posloviti se je bilo tedaj z Rimom. Ali težko — neizrečeno težko nam je bilo to. Bili smo sicer v Rimu osem dni, ali kaj je to v tako velikem in krasnem mestu? Podamo se tedaj večer pred odhodom še na glasoviti „Monte Pincio“, ki je eden izmed sedmerih mestnih gričev in s kterege je odpert pogled na vse mesto. Verh tega griča stegujejo se na dolgo in široko krasni vertovi (giardini) in je glavno sprehajališče rimsko. Lepota tega sprehajališča presega vse druge v mestu. Drevoredi versté se z drevoredi na desno in na levo. Tù vidiš krasne gozdiče s prijaznimi letnicami in ponočnimi gradiči, tam razne drevesa in cvetlice neznane, tù zopet šumeče studence in vodomete, tam vsakoverstne marmornate podobe in obeliske. Tù sem dohaja vse polno ljudi. Vse je živo in se giblje. Kočija derdrá za kočijo. Tù imeli smo priliko opazovati med razno gospodo bogoslovce različnih kolegij in rimskih šol. Prišli so na sprehod. Tù celo versto — po dva in dva — zelenkasto, tam modro, tù zopet rúdeče, tam belo oblečenih itd. S tega griča imaš, kakor sem omenil, naj lepši razgled čez vse mesto. Lepšega in krasnejšega razgleda, mislim, ni v celem mestu, kakor je tukaj, zlasti o večernem svitu, ko solnce zahaja. — Pred seboj imaš celi Rim. O kakšen pogled! O lepota, krasota nepopisljiva! Oko ne vé, kaj in kam bi gledalo. Cerkev dviguje se pri cerkvi, zvonik

zraven zvonika, kuplja za kupljo. Zdi se človeku, da ima pred seboj košat gozd visokih dreves — toliko je namreč v zrak kupečih zvonikov in tempeljnov. Ne daleč od sv. Petra imaš ogromni in visoki Angelov grad, „Castel S. Angelo“, z angelom na verhu. Daleč ob levi opaziš velikanski Lateran, in malo proč baziliko Marije Snežnice, „S. Maria Maggiore“. Blizu tam vidi se strašna podertija Koloseja, *) nekdanjega naj večjega gledišča rimskega, kjer so se na veselje in kratki čas tadanjega ljudstva počenjale vse mogočne spačenosti in krivice, in česar tla so napojene s prelito drago človeško kervjo. V daljavi zunaj mesta vidi se bazilika sv. Pavla. Tu in tam opaziš orjaške obeliske. Čez vse pa kraljuje mogočna kuplja sv. Petra, ki ponosno in mogočno kipi visoko proti nebu. Tje proti sredi mesta belí se široka Tibera. — Lepšega razgleda nisem imel nikoli nikjer. Vse je veličastno, vse krasno, vse ginljivo. O kakšni občutki sprehajajo človeka pri tem pogledu! Občutki pač, ki se popisati ne dajo. O sv. mesto! sem si mislil, kako si ti vendar lepo, prijetno, krasno! Ali — le malo časa nam je bilo dano uživati ta krasni pogled. S solznimi očmi ozremo se še na Vatikan, kjer zdihujejo vjeti sv. Oče, in s tužnim srcem vernemo se v svoje stanovanje, kajti nekteri izmed romarjev imeli so odriniti še tisto noč. Nekteri ostanemo še do drugega dne.

Drugi dan, t. j. sedmega julija, vstanemo na vse zgodaj, opravimo daritev sv. maše v bližnji cerkvi, in na to odrinemo na kolodvor. Ali povedati ne morem žalosti, katero sem občutil tisto uro. Bila je ura ločitve, ali huda in britka. Otožnost loti se me nepremagljiva. Kako ves drugačen je bil naš prihod osem dni poprej! Vedno oziram se in zrem v mesto nazaj — zapustiti ga ne morem. Stopim v vlak, ali srce in oči silijo le nazaj. Toda vozovi začnejo se pomikati, — solze vderejo se v očebl enemu in družemu. V zadnje ozrem se še enkrat in kmalu znajdem se — zunaj mestnih zidov.

Z Bogom, Rim! Z Bogom, sv. Oče Leon XIII! Z Bogom, predragi spominki, z Bogom, krasne cerkve; z Bogom, ljubo in predrago sv. mesto, rečem z zamolklim glasom, se pokrižam, in priporočivši se milemu Bogu in ljubi Devici Mariji za srečno varstvo, in sédem ves klavern k svojim tovaršem. Urno in naglo dirja z nami mašina proti Civita-vecchiji in dalje proti Florencu.

S tem sklenem svoje popisovanje. Rima pa in blazih spominov nanj nikdar ne zabim. Ni ga dneva, da bi se v duhu tje ne vračal, tje v mesto večno, v mesto sveto! Živo še vedno imam pred očmi vse, kar sem tam vidil in doživel, in bom imel do konca življenja. Veselje moje, da sem to srečo včakal, je neizrečeno. Večna hvala Bogu za srečne tiste dneve in ure, ktere sem imel v Rimu, — lepših nisem imel in jih ne bom —! Laus Deo! Hvala serčna tudi tebi, draga „Danica“ za sprejemanje mojih revnih popisovanj. O priložnosti pošljem ti pa — ako ti bo ljubo — še nektere čertice o Loreti in milem domu naše nebeške Matere Device Marije, in morda še kaj drugega. **) Z Bogom!

Podčavenski romar.

Maglaj kod Gradiške v Bosni, 11. prosinca 1882. Po vseh okolnostih moram soditi in sklepati, da dela za Bosno — Bog sam. Bog sam je poslal g. misijonarja

*) V spomin na ta žalostni kraj, kjer je tudi brez števil kristjanov bilo umorjenih, križanih in od zverin razterganih, utergal sem si par dni poprej na grobljah rastečo borno cvetlico.

**) Hvala veliko več Vam, vsega spoštovanja vredni gospod, ki ste s svojimi živoginljivimi spisi mnogo serc razveselili in v veri poterdili. Tudi nadalje obljubljenega prosimo v prid občinstva o lepi priliki. Vr.

v Bosno — čisto nasprot njegovi volji, in zdaj za vstanovo hiše mu potrebne dela zopet Bog, ko po dobrih ljudéh darove pošilja za njo. Ker je mož v prvo želel samo kakih 20 oral zemlje, sem mu jo berž obljubil, da jo gotovo mu oskerbim, zanašaje se na znatno svoto neke že pokojne Kranjice, ktera je edino to želela, da bi Bosna dobila goreče dušne pastirje, in pa dobrotnike. Ker bo imela po taki vstanovi tudi nemška naselba lep dobiček, dušno pašo, opomnil sem moža Oldenburžana, ki že dozdej oskerbuje vse stroške za službo božjo iz svojega žepa, naj tudi on kaj stori za ta misijon, in obljubil je kar 500 gl., ter vodi vse nakupovanje in zalaga svoj denar za male potrebe, pota itd. V kratkem je došlo na pisanje gosp. misijonarja od enega samega moža od Rena 2000 gl., ter je 3000 gl. že gotovih za zemljo.

Boste rekli, zdaj ni treba nič več nam nabirati darov. Ali srečni ta začetek ter očitna pomoč Božja nas pa delata bolj derzne. Namesti 20 oral zemlje hočemo imeti celih 200. Zakaj neki toliko? Zato, da bo imela hiša za Bogom svoj krubek v svojih rokah. Misijon v Drinopolju na Bolgarskem je vstanovljen čisto na darove, na miloščino, ktera je časi obilna, časi pa prav redka, ali usiha za več mescev popolnoma. Želodec pa vender tirja neprestano vsak dan svoje zalagljeje, in ravno zavolj tega vsakdanjega kruha, kterega oo. misijonarji kar nič nimajo v svoji oblasti, so pogosto v velikih zadregah in stiskah. Toraj naj ima bosanska vstanova bolj gotovo podlago, zemljo namreč, ktera daje vsaj potrebno hrano. Posestvo 20 oral bi zadostovalo samo eni, če tudi precejšnji družini, ali ta vstanova bode imela udov, ako Bog dá, vsaj za 10 velikih družin, toraj mora vsaj desetkrat večo zemljo imeti, in ne bo treba za njo samo 6—7 sto gold., ampak 6—7 tisoč, kterih je skor polovina že gotova. Zdej je še mogoče po čisto nizki ceni zemlje nakupiti, čez kakih par lét gotovo ne več. V zgled bodi ta dokaz, da je zemlja blizo okoli za misijon kupljenega posestva kar v treh dneh se povzdignila od 30 gld. oralo na celih 50 gld., kaj bo še le v treh letih in v tridesetih? Dokler je dan delajmo, ko bode noč, ne bode več mogoče. Dalje bo treba za poslopje denarja in za pripravo vsega potrebnega orodja, pohištva, živine, hrane vsaj do jeseni itd. Toraj mi jako dopada začetek nabiranja na Kraujskem, da kupujejo in plačujejo dobrotniki zemljo kar na orala, ker je poslal g. J. K. za 1 oralo 30 gold., drugi gospod pa 50 gld. za dvoje, Bog plati stoterno obema! Drugim pa kličem: Glejte, pot je zastavljena, le dalje po nji, cela orala plačujte, kmalo bo vsaj zemlja vsa plačana. Pa v Bosni se kupuje zemlja po bosanskih danih (jutrih), ki so polovina avstrijskega orala; kdor ne zmore celega orala avstrijskega, naj kupi vsaj cel bosanski dan, ali vsaj polovino. Deržite se stare mere, nikar ne grabite preveč tistih metrov, saj dobro veste, da je nova mera, kakor vse novotarje, bolj baharija, ki stavi visoko in veliko število, pa daje malo užila. Bog pa me varuj, da ne bi hotel sprejemati tudi metrov, ki so sicer drobiž, pa sto soldov vender veljá za en goldinar, in bolje je en sam meter zemlje, kakor pa nič. Toraj pomagajte, kakor kdo zamore in zná.

Poglavitni kos zemlje je sprejet že v posestvo in predvčeraj so zastavili Bosnjaci pluge v ledino, ktere je prav dosti malo zaraščene, in so jo delavci kmalo očistili, da je včeraj 6 plugov po 3 pare volov brazde metalo na vse strani, ktere bodo še nekoliko zmerznile, se razzule, potem bodo še preorane in ozimna pšenica vanje vsejana, potem pa jarina in razni pomladanski sadeži. Tudi hiša se pripravlja že; poderl jo je neki turčin ter prodal, in že dva dni se prevaža, ter bode vsaj konec svečana (g. misijonar misli, že začetek nje-

gov) stala gotova za stanovanje. Šalil sem se po „žlahtni“ svoji razvadi, pa tudi skor resnično mislil, da bodo morali hišo dobro požegnati in s sveto vodo oprati, drugač jih bo rogač nadlegoval in še po noči strašil. Tudi se mora okolica tega zemljišča nekako zavarovati, da se ne naselijo tiste verste ljudje, katerih bog je denar, in stavijo naj raji blizo cerkve tiste vragove besnice, po katerih dobiva nos polagoma češpljevo barvo, in se pogosto vragu daruje telo in duša; toraj bo še treba kaj nakupiti, da se ta soderga vsaj blizo zabrani; poverh se bode morala še dobiti v posest bližnja zemlja, ki ima močan vrelec, dobro živo vodo, ker bi pri taki hiši, tolikem vertu samo šternna ne zadostovala. Ko bode zemlja nakupljena, prvo stanovanje za silo postavljeno, bodo se oskerbovale notranje hišne in cerkvene potrebe, ter se polagoma pripravljalo gradivo za pravi samostan, kateri se bode začel zidati po denarnih močéh v 3–5 letih. Tudi novincev bode treba, zdaj najprej kakega mašnika, ki zna hervaški jezik, da bode Nemce učil in z Bošnjaki občeval. Podlaga tej kongregaciji bodo pravila III. reda sv. Frančiška, na katero se bode zidalo po posebnih potrebah, ktere zahteva posebni namen društva. Zatoraj bode treba tudi gorečega očeta Frančiškana, da bode pri novincih vžigal in širil pravi duh sv. Frančiška; tudi udje III. reda bodo prav dobri, ako namreč niso svojeglavni, ker taki bi več spridili nego li koristili. Toliko danes pišem o tem društvu, bolj natančno pa o drugi priložnosti. Molite, da Bog, ki je začel dobro delo, tudi vse srečno dovede do zaželenega sadu. Z Bogom!

Val. Lah.

Op. Prejel hvaležno ss. maše; Bog plati Vaš trud.

Iz Amerike. Belvidere, Minesota, 27. grud. 1881. (Iz prijateljskega dopisa do č. g. R. M.: Dr. Bleiweis — spominek; — zadovoljnost in nova služba; — Belvidere in Mazeppa; — šola, pa ne brezverska; — Božič misijonarski; — obiskovanje slovenskih bratov.) „Zgodnja Danica“, ki sem jo dobil, mi je prineala tužno novico o smerti dr. Bleiweisovi. Kot vsak narodnjak, tudi jaz za njim žalujem; Bog mu daj večni mir in pokoj po trudih in boritvi za mili naš narod! Ako mu mislite postaviti spominek, bomo slovenski duhovni v Minesoti tudi poslali svoj dodatek.

S svojo novo faro sem prav zadovoljen, in če tudi zdaj stanujem na kmetih, in ne ob železnici, kakor poprej, se vendar ne kesám, da sem storil menjo. Gospod, ki je bil prej tukaj, in s katerim sem jaz menjal, je pa tudi zadovoljen v št. Petru. Tukaj imam dve fari — stanujem v Belvideru, ki je 8 amer. milj (2 uri in pol hoda) od železnice, in od tukaj oskerbljujem cerkvico v malem mesticu „Mazeppa“, kjer je železnična postaja. Grem tje eno nedeljo in en delavnik vsak mesec. Obe občini ste „mešani“, to je, imam Nemce in Angleže, pa vendar so Nemci v večini, in sicer sami Luksemburgarji, ki so kaj dobri katoličani in dosti storé za cerkev. V Belvideru imam lepo cerkev, zidano iz rezanega kamnja, ki meri 90 čevljev na dolgost brez svetišča (svetišče — sanctuarium — še ni dodelano, in bo merilo 25 čevljev) in 50 čevljev na širokost. Tudi imamo zdaj zdaj farno šolo pod vodstvom šolskih sestrá „de Notre-Dame“ ter okoli 70 učencev. Sestre smo dobili še le mesca oktobra tega leta. Moj prednik je bil sozidal za nje hišo, vendar še ni bila vsa poplačana, ko sem jaz sem prišel. Dolgá je bilo o mojem prihodu še čez 1200 dolarjev, pa to jesen smo imeli dobro letino, in sem toliko nabral, da sem ravnokar že izplačal 700 dolarjev, torej nam ostane na vsem poslopji samo še 500 dolarjev dolgá; kar pa ni nič za tako faro. Kmetje so tukaj skoraj vsi bogati. Za maše pa toliko dajó, da jih še ne morem vseh sam opraviti.

V mesticu Mazeppi imam pa malo cerkvico brez dolgá.

Božični prazniki so bili letos kaj lepi. Vreme tako, kakoršnega ne pomnimo — nič snega, tla ravno toliko zamerznjene, da so pota lepa. Zato pa je bilo tudi toliko ljudi v cerkvi o Božiču, da sem se čudil, od kod so vsi prišli. Dnevni red je bil taki-le pri meni.

Perva slovesna maša z angleško pridigo ob petih zjutraj (tako je pri nas navada, polnočnic nimamo), druga tiha maša o 8¹/₂ v Mazeppi, s kratko pridigo, — tretja zopet slovesna maša z nemško pridigo zopet domá ob 11. Perva maša je minula malo pred sedmim, potem hajdi na konja, ob 9¹/₂ je bila maša v Mazeppi že končana, potem sem dirjal domov in točno ob 11 sem zopet tukaj pričel. Popoldan večernice, potem božičnica za otroke v šoli. Na sv. Štefana dan sem imel zopet slovesnost v Mazeppi, danes — št. Janžev dan — pa obhajam svoj god domá, — toda farani še ne vedó, da sem „evangelist“, le kaj malo jih je še pozvedilo, sicer bi ne imel danes tudi še nič mirú. Kaj ne, to je precej terdo delo? Vendar sem ga, hvala Bogu, dobro pre-tal, jutri na vse zgodaj pa grem se malo sprehajat, ter bom obiskal g. Trobeca, Stariha, pa šel v št. Pavel, in vernil se bom starega leta dan.

Zdaj pa srečno novo leto Tebi, pa vsim mojim prijatom. Pozdravi nekdanje sošolce...

Janez Tori.

Iz Jeruzalema piše č. g. Ratisbon marsiktere spomina vredne reči v svojih letnikih. V rokodelski šoli sv. Petra že dve leti delajo in napravljajo to in uno, pa pogreša se še 1001 (tisoč in ena) reč, da bi imeli vse najbolj potrebno. Izsekali so v skalo velikansk vodnjak (štérno) in ne bo jim treba vode drago kupovati iz bližnjih vodnjakov. Imajo tudi pekarijo, usnjarijo itd. Sploh rokodelstvo in poljedelstvo so kaj tehtna reč za Palestino, kjer turška nemarnost se dela ne lóti rada. Usnjarije sta se izučila dva gerška fanta v tej napravi, se preselila v Bejrut in sta na svojo roko tam pričela.

Lanska letina pri sv. Janezu v Hribih (Montane) ni bila tako rodovitna, kakor je kazalo v začetku. Pšenice je bilo obilno, ólika in terta pa skor nič niste dale, in strašna vročina poleti je po njivah požgala toliko kakor vse sadje in sočivje.

Smešno je, kar pripoveduje o kamelah, namreč: Dve lepi kameli imamo, ki imate nalogo kamenje in vse naj težji bremena za zidanje prenašati med obema hišama (v Jeruzalemu in pri sv. Ivanu v Hribih) in vedno jima veljá: pojdi — pridi. Ena teh velikanskih živin ima imé „golijat“, druga „filščan“ (filistejic); poslednja je poginila. Revez „golijat“ je bil vse prežalosten sam, zato smo mu oskerbeli novega tovarša in imenovati smo ga tudi hotli „filistejca“, po imenu njegovega prednika, ali kamelar, „muker“, se je temu naravnost in na celem ustavljal. „Oče!“ je kričal z globokim povdarkom in v duši pretresen, „ako ga bodete imenovali „filistejca“, bo poginil, kakor poprešnji.“ Muslimanski vraži pa zopervati je nevarna reč in skor nemogoč posel. No dobro, prijatelj, mu odgovori gosp. Ratisbon, ter dá velblodu neko drugo starodavno imé, in muker, s tem ves zadovoljen, je odjahal med mnogimi pokloni. —

Iz naprave „Ekce-Homo“. O počitnicah se podá večina naših redovnic k sv. Ivanu v Hribe k letnim duhovnim vajam, pravi daljno poročilo. O tem času so naše „Marijine deklice“ pri Ekce-Homo zverševale skoro vse opravila nepričujočih Sijonskih hčer. Z dvakrat veči gorečnostjo so skušale spolnovati vse, kar so se naučile od svojih dobrih učenic; ena je bila učenica za dela, druga kuharica, tretja sakristanka itd. Sakri-

stanka je rekla: Vest bi si delala, ako bi velikrat čez dan ne mislila na svoje opravila; tako je sveto, da bi morala vedno na to misliti. Kadar pogrinjam pert pred tabernakelj ali brišem prah na svetem altarju, se tresem vaa presunjena, ko se vender ne dotaknem Jezusa; s koliko večji skerblijnostjo bi se morala pripravljati k sv. Obhajilu, ker takrat Jezus pride v moje serce. Ti osmeri dnevi so naj srečniši mojega življenja, le prehitro mi zginjajo, nikoli pa jih ne bom pozabila; ker nikoli še nisem bila tako blizo svetega oltarja.“

Taka je vera, taki je dobri duh, ki navdihuje skoro vse naše odrašene hčere.

Ena izmed njih, ki je od nas šla nekako pred enim letom, je imela poročena biti s človekom, ki ga še poznala ni. Tako je na Jutrovem, oče in mati delata tako oziroma na svoje hčere.

Uboga hči je vender toliko dosegla, da poroka naj bo še le čez leto in dan. Poslednje dni tedaj je ta mlada žertva klečala pred oltarjem vätric svojega ženina, ki ji ni bil znan. Oboji družini prihodnjih zakonskih in množina povabljenih so ju obdajali in napolnovali duhovnijsko cerkev. Ko pa je gospod župnik po navadnem obredu dospel do tega, da je imel sv. zakrament podeliti, je mlado nevesto slovesno vprašal, če privoli, — ona molči. Župnik ponovi vprašanje z ukaznim glasom, potem čaka kake trenutke s skerblijnostjo: ona enako molči. Župnik v tretjič povzame, — sorodniki priče priganjajo nevesto, rekoč: Odgovori vender. In ko ona le še molči, ena njenih sester namesto nje s povdarkom odgovori: „da“. Toda župnik odgovori: Vi nimate pravice odgovarjati; Vaš „da“ nima nikakoršne veljave; nevesta mora odgovoriti z vso prostostjo „da“ ali „ne“. Potem še le se ji je izmed ustnic v solzah izmuznil nekak skor umirajoč „da“.

Pričujoči so bili močno ginjeni, in ko so šli iz cerkve, so prašali mlado nevesto, zakaj je tako mudila dati privolljivo besedo? Odgovorila je z veliko priprostostjo: Ker me je preveč gnalo reči: „ne“.

Ratisbon pristavlja: Ubogo dekle! le prevečkrat sicer, kakor na Jutru tako na Večer, bi bilo bolje reči: „ne“, tisočkrat „ne“.

Razgled po svetu.

Nemško. Novi Fuldenški škof v svojem pastirskem listu pojasnuje sedanji stan, ko pravi med drugim: „Ktero nalogo naj spolnujem v teh okolišinah? Imel bi pošiljati čedam pastirjev, pa pri tem vidim zgoli in same zadržke. Imel bi evangelij oznanovati in pomočke milosti deliti, pa vidim verste sodelavcev tako grozno iztrebljene. Imel bi vravnati red in nered odpraviti; toda naj svareč ali kaznujoč roko vzdignem, zadržana mi je. Pri pogledu na te razdjanja in premišljajoč te okolišine vam danes le klicati morem: Res je, škofa imate; toda on stoji pred vami z zvezanimi rokami.“

Kar je s tem morebiti še premalo povedano, pojasnuje star prebrisan diplomat, ki govori o tistem „Bismarkovem prizadevanju v prid papeževe samostojnosti“. On pravi, da Bismark 1. hoče, da bi papeža za kake slučaje mogel bolj stisniti, kot je pri sedanjih okolišinah mogoče; 2. Bismark res verjame, da je laška monarhija v nevarnosti, ako se s papežem ne spravi; 3. Bismark se boji zveze laško-francoskih republikanov. Bodi pa temu, kar in kakor že je, toliko je očitno, da Cerkev na Nemškem je zmagovati začela; okolišina, da so Windthorstovi predlogi v prid cerkvene prostosti v pruski zbornici sprejeti z mogočno večino, to zadosti priča.

Kulturoborski fanatizem je samo v Vratislavski škofiji izpraznil 184 duhovnij. Med temi jih 69 ima saj še kaplana; brez kacega duhovna pa je 115 duhovnij z 239.490 dušami. Brez župnika pa je 545.390 duš, tedaj več kot četertina vsih ljudi v škofiji. Ako se k temu privzame podobno razdjanje po drugih škofijah, je očitno, v kakošno srovost se mora pogrezovati ljudstvo in kakošna „kultura“ se razširja po Prusiji!

Na Francoskem Gambetta že začenja žeti, kar je sejal in trosil; nekaka razdraženost se širi zoper njega; njegova samovoljnost v gospodovanju mu odvrta tudi serca njegovih dosedanjih prijateljev; njegovim nasprotnikom pa daje orožje v roke zoper njega.

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

30. prosinca. S. Adelgunda. — 31. S. Peter Nollanski. — 1. svečana. S. Ignacij m. — 2. Svečnica. — 3. S. Blaž. — 4. S. Andrej Korzinski. — 5. Perva predpepelnična nedelja ali septvagezima. S. Agata.

Zahvale:

Št. 10. Kristjani, priporočajte se z vsim zaupanjem N. lj. G. presv. Jezusovega Serca! Ni davno tega, ko sem svojo zelo hudobno hčer, ktera ni že nič več spoznala dolžnosti do svoje matere, priporočila v bratovsko molitev; — hči je jela precej bolja prihajati, je opravila dobro spoved, in zdaj moram spoznati, da se je popolnoma spreobrnila; zatorej izrečem tisočero hvalo N. lj. G. presv. Serca za veliko milost, ktero mi je pri Bogu dosegla. — V imenu uslišane matere

L., duhovni pastir.

V molitev priporočeni:

Bolna oseba za zdravje po Božji volji. — Več oseb za dosego nekega dobrega namena. — Nekatere osebe, ki očitno pohujšanje delajo, za spreobrnjenje. — Boleha duhoven.

Opomini k modrosti.

(Iz bukev Sirahovih, iz IV. in V. pogl.)

30. pros. *Modrega serca se v modrosti spozná, in dobro uho z vso željnostjo modrost posluša.*

31. *Modro in razumno serce se bo zderžalo grehov, in dela pravice mu pojdejo spod rok.*

1. svečana. *Sin! milošnje ne odteguj ubogemu, in svojih oči ne obračaj od siromaka.* (Sveti očetje dolže tatvine tacega, ki revežem pomoč odreče, ki bi jim jo lahko dal od svoje obilnosti. (Sv. pismo; Allioli.)

2. *Ne zaničuj lačnega človeka, in ne jezi reveža v njegovi potrebi.*

3. *Ne žali serca revnega človeka, in ne odlašaj darú njemu, ki je v stiski.*

4. *Ne obračaj svojih oči od potrebnega — zavoljo jeze; in njim, ki te prosijo, ne dajaj priložnosti, da bi te zadej kleli.* (To je, ne odrekuj milošnje, da ne zbudiš jeze, in bi te za herbtom kleli.)

5. *Bodi priljuden z revnim ljudstvom, ponižuj se pred starimi, in priklanaj glavo pred mogočnimi.*

Mesec svečan — kako naj se posvečuje? Učeniki duhovnega življenja opominjajo, da naj se ta mesec posebno posvečuje z deli pokore, s pripravljanjem na srečno smert, s premišljevanjem Kristusovega terp-

ljenja. Vzrok temu je, ker predpust (tri predpostne nedelje) in velikrat tudi veliki post se začne že v tem mesecu. O predpustnem času se stori veliko greha in nečasti, veliko jih postane nesrečnih na duši in na telesu s tako imenovanim pustovanjem; modri kristjanje pa temu nasproti stavijo resnobo, pokorjenje, zadostovanja in spravne dela. Svečnica 2. svečana je zlasti kakor luč, ki se poganskemu mraku nasproti stavi. (Gl. prvi spis v današnjem listu.) Premišljevanje sedmerih Kristusovih besed na križu, bivanje pri sv. maši, obiskovanje sv. Rešnjega Telesa, križev pot, molitve pred križem, počeeševanje 5 kervavih rán, pasijon itd. so vaje, posebno primerne za ta čas.

nega veselja, kakor ga vi občutite večkrat v moji mili domovini. Prosim, go-pod, naznanite to veselje tudi v „Danici“ mojim rojakom ter tudi meni en iztis semkaj pošljite. Kar petje zadeva, peli smo tudi dve slovenski pesmi, namreč: „Upaj serce“ in „Oče večni v visokosti“, k čemur smo partituro dobili iz Ljubljane od g. Drenika, kar nas je močno razveselilo. Vsak je hvalil lepo vbrano petje. Odpevali smo, kakor arijo sv. Rešnjega Telesa. Bili pa smo tem bolj veseli, da smo mi Slovenci prvi v katoliški mali dozidani kapeli pervikrat javno skazali naše lepo cerkveno petje. Pred so bili Serbi v milosti; ali mi smo jih prekosili z našim vbranim cerkvenim petjem. — Ako Vam je ljubo, g. vrednik, bodem še v prihodnje kaj pisal o razmerah v glavnem bosanskem mestu. *)

F. G.

Listek za raznoterosti.

Spominj na smert.

Nikomur ni resnobna ura znana,
Ob kateri A in B bo romal s sveta;
Glej, smertna ost tud' močnim je napéta,
Da jih mori kot mlado cvetje slana.

„Sestrica draga, ti si zdaj odbrana,
(Je šalni golč še krepkega Blažeta),
Oh strah in groza dušo mi spreléta,
Ko reva bodeš mi na pare djana.“

Glej! mlad in čverst — on komaj to izreče, —
Izreče, pa se hudo opoteče: —
Ne sestra, — brat se v post'ljo umret uleže!...

Blaže, že mertev ino djan na pare,
Opomni nas resnice vedno stare:
„Tud' močnega premaga smert brez teže.“

Št. Kamnarjev.

Odgovor na telegram. Veleč. g. Jeranu, vredniku:
Hvala Vam na serdačnih željah!

S odličnim počitanjem

Dr. Jožef Stadler, nadškof vrhbosanski.
Sarajevo, 19. pros. 1882.

Na grobu škofa Dobrila — lep spis nam je prišel
za zdaj prepozno, torej precej prihodnjič.

Poterdilo. Da sem resnično prejel sto trideset gld.
in 20 kr., po „Zg. Danici“ nabranih za naše revne pogorelce, s tem poterjujem in naznanjam v imenu pogorelcev in v svojem naj toplejši zahvalo.

V Cerkljah, 19. pros. 1882.

Golobič.

Za Sarajevo nova kanonika, kakor piše „Zagr. List“,
sta izvoljena od Nj. veličanstva preč. gg.: Andr. Friš,
kanonik pri sv. Jeronimu v Rimu, in dr. Andr. Jagatić,
vrednik „Kat. Lista“ in namestni prof. na bogoslovnem
oddelku. Ravno to čast je dosegel v Ljubljani preč. g. dr.
Ant. Jeglič, semeniški podvodja itd. ter se boje kmali
podá v Sarajevo. Vsi rojaki jako ljubljenu gospodu
želimo naj boljšega vspéha v novi častni službi, ter v
misijonskem vinogradu, v katerem je dela veliko, pa
delavcev premalo.

Sarajevo, 18. pros. 1882. Pri slovesnosti novega
nadškofa Stadlerja smo peli veči del tukaj živeči Slo-
venci. Sedaj se je pričela nova doba za našo sveto
rimsko katoliško vero tukaj med judi, gerki in turki.
Pravemu kristjanu je bil to dan zahvale, molitve in serč-

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Neimenovan 5 gold. —
Mengiški 5 gl. — Č. g. F. P. 1 gl. — Č. g. J. Z. R.
2 gl. — Neka dobrotnica 40 kr.

Za pogorelce v Zaklancu: Neimenovan 10 gld. —
K desetim goldinarjem že poslanim za gospodarja, pri
kterem je začelo goreti, še dodal 10 gl. Jakoslav Zago-
ričan. — Mart. Trilar 1 gl. — Neimenovane dobre roke
5 gld. den. in culo obleke. — Č. g. Ant. Kukelj 1 gld.
— Neka oseba 1 gl. — Č. g. J. Urevec 1 gl.

Koledniku sv. Miklavža (za novo cerkev v Bohinjaki
Bistrici): Iz št. Mihela po č. g. Mart. Indofu 5 gld.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Č.
g. Lovr. Rozman, duhovni pastir v Žabnici, 5 starih tol.
in 4 gl. 10 kr. a. v., skupaj 15 gl. 40 kr. — Iz št. Mi-
hela po č. g. Mart. Indofu 3 gl. — Č. g. župnik Andr.
Volc 4 gld. 77 kr. (oddal pn. g. kan. A. Zamejcu). —
Nekdo 1 gl. — Mart. Trilar 1 gl.

Za misijon č. g. Val. Lah-a v Bosni: Neim. 5 gl.,
6 korporalov in 6 pál. — Svojci r. J. K. 100 gl. za ss.
maše. — Nekdo 5 gld. za pet ss. maš. — Neimenovan
5 gld.

Za sv. Očeta: Č. g. Lovr. Rozman 1 križavec za
2 gld. 20 kr. — Č. g. F. P. 1 gl.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Rimu: Neime-
novan 5 gl.

Za bulgarski katol. misijon v Adrijanopolu: Č. g.
Lovr. Rozman 1 vel. tol. st. den.

Za sv. Detinstvo: Neimen. po č. g. J. Porentu 1 gl.
— Neimen. 1 gl. — Pri pn. g. kan. A. Zamejcu oddali:
Č. g. katehet Simon Zupan 25 gl.; č. g. katehet Anton
Keržič 9 gl.; č. g. dr. Jožef Marinko 3 gl.; č. g. M.
P. 50 gl.

Za bratovščino sv. Bonifacija: Neimenovan 5 gl.

(Drugi dar. prih.)

*) Bode prav drago; mož beseda! Serčna hvala in po-
zdrav! Vr.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. J. Z. R.: Reč se bode vpravala, ker se ni še začelo.
Hvala in pozdrav! — G. V. Š.: Odg.: „Zato, de ne!“ Gra-
tias! Zveršilo se bo, kar se dá, po komandi, plačnik sv. J—f.
— G. S.: Čisto à propòs za prih. Bog plati! O podob. v
šol. knj. vselej čisto Vaših misel; nam nespod. niso prišle pred
očí. — Oziroma „—ce“: včasí zadr., pa bo že, bo že; zastr.
pošilj., kakor Vam bolje kaže.